

УДК 343.73

Л. М. Яременко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та бізнес-управління,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3138-3369>**О. М. Паламарчук,**

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки,

Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3267-0917>

DOI: 10.32702/2306-6792.2025.3.86

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

L. Yaremenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting,

Taxation and Business Management, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav

O. Palamarchuk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics,

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Pereiaslav

INFORMATION SUPPORT AS A TOOL FOR REGULATORY INFLUENCE ON THE EFFICIENCY OF THE STATE AUDIT SERVICE OF UKRAINE

У статті досліджено інформаційне забезпечення як ключовий інструмент регулятивного впливу на ефективність діяльності Державної аудиторської служби України (ДАСУ). Здійснено аналіз сутності державного аудиту, його ролі у забезпеченні прозорості та підзвітності використання державних фінансів. Чільне місце відводиться інституту державного аудиту, який включає такі нові для України поняття як аудит ефективності, аудит результативності, стратегічний аудит. Висвітлено основні аспекти нормативно-правового регулювання державного фінансового контролю, що визначають функціонування та ефективність діяльності ДАСУ. У роботі окреслено ключові проблеми, з якими стикається Державна аудиторська служба у своїй діяльності, зокрема недостатній рівень інтеграції інформаційних систем, фрагментація баз даних та проблеми доступу до актуальної інформації. Розглянуто вплив інформаційного забезпечення на якість процесів аудиту, підвищення ефективності управлінських рішень та мінімізацію фінансових порушень. Особливу увагу приділено регулятивній діяльності ДАСУ, спрямованій на створення умов для якісного державного фінансового контролю. Розкрито значення сучасних інформаційних технологій у діяльності служби, зокрема автоматизації процесів перевірок, електронного документообігу та аналітичних систем для моніторингу фінансових потоків. У статті обґрунтовано необхідність вдосконалення нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення в системі державного аудиту. Запропоновано напрями інтеграції цифрових інструментів у діяльність ДАСУ, що передбачають створення єдиної інформаційної платформи, забезпечення доступу до державних реєстрів і баз даних, а також посилення кібербезпеки. Визначено основні напрями підвищення ефективності інформаційного забезпечення: стандартизація даних, удосконалення методології обробки інформації та забезпечення взаємодії між різними державними органами. Наголошено на важливості підвищення кваліфікації співробітників ДАСУ у сфері цифрових технологій для якісного виконання їхніх завдань. Результати дослідження свідчать про те, що інтеграція сучасних інформаційних рішень дозволяє значно підвищити результативність державного аудиту. У статті зроблено висновок, що впровадження інновацій у сфері інформаційного забезпечення сприятиме ефективнішому виконанню функцій ДАСУ та забезпеченню прозорості використання державних ресурсів.

The article examines information support as a key instrument of regulatory influence on the efficiency of the State Audit Service of Ukraine (SASU). The author analyzes the essence of the state audit, its role in ensuring transparency and accountability of public finances. A special place is given to the institution of state audit, which includes such new concepts for Ukraine as efficiency audit, performance audit, and strategic audit. The author highlights the main aspects of legal regulation of state financial control that determine the functioning and efficiency of the SASU. The paper outlines the key problems faced by the State Audit Service in its activities, in particular, the insufficient level of integration of information systems, fragmentation of databases and problems of access to up-to-date information. The author examines the impact of information support on the quality of audit processes, improving the efficiency of management decisions and minimizing financial irregularities. Particular attention is paid to the regulatory activities of the SASU aimed at creating conditions for high-quality state financial control. The author reveals the importance of modern information technologies in the activities of the service, in particular, automation of audit processes, electronic document management and analytical systems for monitoring financial flows. The article substantiates the need to improve the legal and regulatory framework for information support in the state audit system. The author proposes the directions of integration of digital tools into the SASU activities, which include the creation of a single information platform, provision of access to state registers and databases, and strengthening of cybersecurity. The main directions of improving the efficiency of information provision are identified: data standardization, improvement of the methodology of information processing and ensuring interaction between various government agencies. The author emphasizes the importance of professional development of SASU employees in the field of digital technologies for the quality performance of their tasks. The results of the study show that the integration of modern information solutions can significantly improve the effectiveness of the State Audit. The article concludes that the introduction of innovations in the field of information support will contribute to the more efficient performance of the SASU functions and ensure transparency in the use of public resources.

Ключові слова: внутрішній фінансовий контроль, цифровізація економіки, бюджетні кошти, державні реєстри, бази даних, глобалізація світової економіки, цифрові інструменти, державний аудит, інформаційні системи.

Key words: internal financial control, digitalization of the economy, budget funds, state registers, databases, globalization of the world economy, digital tools, state audit, information systems.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Уряд України визначив модернізацію управління державними фінансами як важливу передумову стійкого економічного зростання в рамках структурних реформ. На першому місці має бути інституція державного аудиту, яка включає такі поняття, як аудит ефективності, аудит результативності та стратегічний аудит. Дані поняття є новими для України. Існує велика кількість інформації, яка ускладнює роботу Державної аудиторської служби та вимагає від неї не лише оцінки якості інформаційних потоків, але й виявлення надлишкових даних. Інформаційне забезпечення відіграє важливу роль у процесі ухвалення рішень аудитором, що зумовлено прискореною глобалізацією світової економіки.

Проте існуюча сьогодні система державного аудиту в Україні не дозволяє повною мірою забезпечити впевненість у законності, результативності та ефективності витрачання бюд-

жетних коштів. Ретроспективність більшості видів контрольних заходів хоч і спрямована на виявлення незаконних та неефективних операцій з бюджетними коштами, не сприяє відшкодуванню надмірно витрачених коштів виконуючи лише попереджувальну функцію. В сучасних умовах Україна перебуває в стадії військового стану. Соціально-економічний розвиток відбувається на тлі подолання фінансово-політичної кризи і супроводжується цілим спектром загроз і викликів, зумовлених прискореною глобалізацією світової економіки, зміною форм контролю як фінансів загалом, так і державних фінансів зокрема. Таким чином, на сьогодні одним із пріоритетних напрямів національної фінансової політики є вдосконалення інформаційного забезпечення як інструменту регулятивного впливу на ефективність роботи Державної аудиторської служби України з метою формування ефективного органу державного фінансового контролю. Тому виникає обґрунтована необхідність у ефективності інформаційного забезпечення та встановленні цінності інформації, що пере-

віряється. Регулятивний вплив інформаційного забезпечення має вирішальне значення для підвищення ефективності та прозорості роботи Державної аудиторської служби України. Саме тому дослідження цієї теми є актуальним у контексті сучасних реформ державного управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Поняття "державний аудит" це нове поняття, яке ототожнене з такими поняттями як "державний фінансовий контроль", "державний фінансовий аудит", "внутрішній аудит", "зовнішній аудит", "державний аудит публічних фінансів". У сучасній економічній літературі дані поняття розглядаються дуже споріднено. У зв'язку з цим більшість вчених (Н. Барабаш, С. Левицька, Є. Калюга, Н. Виговська, О. Шевчук, Є. Мних, В. Максимова, С. Бардаш, В. Дерій, В. Мельничук, М. Головань, Н. Дорош, О. Петрик, А. Савченко, Б. Усач, О. Скорба та багато інших) визначили державний аудит як складову державного фінансового контролю. Більшість науковців та практиків (О. Шевчук, І. Мукоїд, В. Максимова, О. Скорба, В. Хомутенко та інші) одностайні у необхідності визначення мети, ролі та місця державного аудиту у системі державного фінансового контролю, визначають державний аудит як контроль за всіма управлінськими рішеннями, які приводять до певних фінансових операцій. Але при цьому зазначають, що питання державного аудиту як найбільш прогресивної форми фінансового контролю за державними фінансами залишаються недостатньо дослідженими як на теоретичному, так і на практичному рівні.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даної статті є визначення інформаційного забезпечення як інструменту регулятивного впливу на ефективність роботи Державної аудиторської служби України в умовах сучасних загроз і викликів, зумовлених прискореною глобалізацією світової економіки та зміною форм контролю.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства якісне інформаційне забезпечення є ключовою складовою ефективного управління державними органами. Одним із важливих інструментів, що забезпечує прозорість і підзвітність державних фінансів, є діяльність

Державної аудиторської служби України. Впровадження сучасних інформаційних систем у роботу цього органу є необхідною умовою для підвищення результативності його діяльності.

Інформаційне забезпечення виступає важливим регулятивним механізмом, який забезпечує ефективний обмін даними, зниження ризиків та оптимізацію процесів у сфері аудиту. Зокрема, це стосується збору, обробки та аналізу інформації, необхідної для планування та проведення перевірок. Крім того, наявність актуальної та достовірної інформації дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Сучасні виклики, такі як цифровізація економіки, зростання обсягів даних та посилення вимог до прозорості державних фінансів, потребують вдосконалення інформаційного забезпечення Державної аудиторської служби України. У цьому контексті особливого значення набуває інтеграція інформаційних систем із іншими державними органами, забезпечення кібербезпеки та автоматизація процесів перевірки.

Окрему увагу слід приділити нормативно-правовому регулюванню інформаційного забезпечення, яке створює підґрунтя для його ефективного функціонування. Це стосується як доступу до інформації, так і використання спеціалізованих програмних комплексів для роботи з даними. Належне регулювання дозволяє мінімізувати ризики помилок, зловживань та корупції.

Збільшення фінансових порушень у сфері державних фінансів в Україні призвело до становлення державного аудиту як незалежного, суспільного, внутрішнього аудиту стосовно ефективності використання державних коштів за допомогою якого можна забезпечити взаємозв'язок між державою, суспільством та людиною.

Поняття "державний аудит" це нове поняття, яке ототожнене з такими поняттями як "державний фінансовий контроль", "державний фінансовий аудит", "внутрішній аудит", "зовнішній аудит". Державний аудит — це форма фінансового контролю, за допомогою якого здійснюється як перевірка ведення бухгалтерського обліку — фінансовий аудит, так і оцінювання ефективності та результативності діяльності установи чи організації, що перевіряється — аудит ефективності [10].

У Законі України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" прописано наступне твердження "...державний фінансовий аудит полягає у здійсненні перевірки та

аналізу фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Державний фінансовий аудит здійснюється Рахунковою палатою та органами державного фінансового контролю відповідно до Закону" [2].

Державний аудит визначено як одну з прогресивних форм фінансового контролю за державними фінансами за допомогою якого можна своєчасно виявити відхилення від стандартів, нормативно-правових документів, виявити порушення щодо законності та ефективності витрачання фінансових коштів, а в подальшому мінімізувати порушення.

Державний аудит займає вагоме місце в загальній системі фінансового контролю щодо використання та управління державних ресурсів. Така гіпотеза підтверджена численним міжнародним досвідом, зокрема Міжнародними стандартами вищих органів державного аудиту ISSAI, Стандартами з аудиту державних фінансів INTOSAI [9].

Водночас зазначимо, що ідеальна модель державного аудиту, не реалізована нині повною мірою в жодній державі, а має передбачати створення органу державного аудиту, який матиме значну незалежність та повноваження, що дозволять здійснювати незалежний контроль за всіма елементами управління публічними коштами та ресурсами, що знаходяться у тісному контакті з органами виконавчої та законодавчої влади.

Велика роль нині відводиться внутрішньому аудиту. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що служби внутрішнього аудиту в державному секторі розглядаються як заміна контрольно-ревізійних органів у зв'язку з нібито неефективністю інспектування. На основі аналізу нормативно-правових актів, що регулюють проведення внутрішнього аудиту в державному секторі України можна дійти висновку, що внутрішній аудит спрямований виключно на оцінку внутрішнього контролю, аналіз внутрішніх бюджетних процедур [6].

Порівняльний аналіз державного аудиту та державного фінансового контролю за основними позиціями відображено в табл. 1.

Державний аудит поєднує у собі елементи фінансового, правового та соціального контролю,

Таблиця 1. Порівняльний аналіз державного аудиту та державного фінансового контролю

Критерії	Державний фінансовий контроль	Державний аудит
Мета	Забезпечення дотримання бюджетного законодавства України та інших нормативних правових актів, що регулюють бюджетні правовідносини.	Надання зацікавленим особам незалежної об'єктивної картини соціальних явищ переважно економічного характеру.
Об'єкт	Діяльність державного сектора з правильного, цільового, економічного та ефективного використання державних фінансових та інших матеріальних та нематеріальних ресурсів, що належать державі.	Об'єкт державного фінансового контролю та експертиза результатів виконання бюджетів та діяльності органів влади, як виконавчих, і законодавчих (у частині проектів правових актів), оцінка ризиків та розробка пропозицій щодо соціально-економічного розвитку країни (регіону).
Кінцевий споживач	Законодавчі, виконавчі органи влади.	Законодавчі, виконавчі органи влади та громадянське суспільство.
Методи	Перевірка, ревізія та обстеження.	Перевірка, обстеження, моніторинг, експертиза та аудит ефективності, аудит закупівель, фінансовий аудит, інформаційний аудит.

лю, що дозволяє досягти синергетичного ефекту у соціально-економічному розвитку суспільства.

Багаторівнева система державного фінансового контролю — це поле для розробки та інтерпретації основних законодавчих актів, що регламентують та регулюють взаємодію суб'єктів інформаційного обміну під час проведення державного аудиту. Дієвість такої інформаційної взаємодії безпосередньо залежить як від нормативно-правових документів, затверджених на державному і регіональному рівні, так і актів, прийнятих контрольними структурами самостійно.

У правовій державі однією з головних характеристик якості прийнятих рішень є права обґрунтованість. Тому нормативно-правова база повинна бути одним з основних компонентів інформаційного забезпечення. Органи державного управління також будують свою діяльність на величезному масиві інформації про соціальну, економічну та політичну кон'юнктуру не тільки в Україні, а й у всьому світі.

Ефективність їх функціонування залежить від володіння інформацією про довгострокові тенденції розвитку економіки, перспективи розвитку науки і техніки, правові умови господарювання, можливих споживачів та постачальників сировини, ціни, становище на товарних ринках та ринках капіталу та про ситуацію у діловому житті [7].

При побудові класифікації нормативно-правового забезпечення системи зовнішнього державного аудиту до уваги приймаються наступні принципи:

— несуперечності, тобто нормативно-правові акти повинні відповідати вимогам побудови єдиної нормативно-правової системи України;

— відповідності, відповідати певному рівню системи;

— достовірності, відображати можливості зовнішнього державного фінансового контролю;

— обов'язковості, дотримуватися концептуальних правил побудови системи правового регулювання зовнішнього державного фінансового контролю [3].

Регулятивним органом являється Державна аудиторська служба України, діяльність якої спрямована і з координована Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України шляхом реалізації державної політики у сфері державного фінансового контролю. Основними принципами діяльності Держаудитслужби є верховенство права, законність, професіоналізм, прозорість, політична неупередженість, незалежність, конфіденційність, доброчесність [1].

Регуляторна діяльність Державної аудиторської служби України здійснюється через:

— консультації з громадськістю.

— оприлюднення проектів регуляторних актів.

— повідомлення про оприлюднення регуляторних актів.

— оприлюднення відомостей/інформації про здійснення регуляторної діяльності.

— планування регуляторної діяльності.

— відстеження результативності регуляторних актів.

— відображення інформації щодо контактних даних посадових осіб Держаудитслужби, які забезпечують реалізацію державної регуляторної політики [1].

Структура нормативно-правового регулювання державного фінансового контролю дає змогу по-новому подивитися на можливості підвищення інформаційного забезпечення відповідних органів, які здійснюють державний аудит. Документаційна діяльність органів державної влади повинна охоплювати повний життєвий цикл нормативно-правових актів, забезпечуючи необхідною інформацією поточне та перспективне планування, внесення та розробку проектів у необхідний термін, погодження, експертизу, візування, прийняття, підписання, набуття чинності, офіційне опублікування, державну реєстрацію, контроль виконання.

Зміст та спектр дії нормативно-правових актів повністю визначає контрольно-рахунко-

вий орган самостійно. Для покращення інформаційної взаємодії на першому рівні регулювання необхідно розробити нормативний акт, який закладе основу інформаційної взаємодії всіх контрольних органів.

Процес становлення державного аудиту в Україні забезпечує низка нормативно-правових актів. Слід зазначити, що крім нормативно-правових актів, які регламентують проведення державного аудиту в Україні, аудитору необхідно володіти знаннями про об'єкти аудиторського дослідження. Інформаційне забезпечення міститься в основних нормативно-правових актах, якими регулюються бюджетні відносини, бюджетний процес, порядок формування і використання бюджетних коштів, правила ведення бюджетними установами бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Також діяльність контрольних органів щодо здійснення державного аудиту в Україні ґрунтується на міжнародних стандартах аудиту (МСА) [3].

Основне призначення інформаційного забезпечення державного управління — задоволення інформаційних потреб користувачів, спрямованих на провадження діяльності органів влади та управління. На наш погляд, слід виходити з того, що інформаційне забезпечення державного управління є системною сукупністю методів, засобів і концепцій, призначених для забезпечення інформацією користувачів (споживачів) інформації.

Говорячи про адміністративно-правовий режим інформаційного забезпечення державного управління, слід зазначити, що нині відсутнє законодавче закріплення низки прав державних органів, наприклад, слід закріпити право, спрямоване на формування програм інформаційного забезпечення, обумовлених інформаційними потребами користувачів (споживачів) інформації, у яких повинні бути прописані вимоги до джерел, регламенту, обсягу, змісту, виду та порядку надання необхідної інформації. Крім того, для ефективного формування таких програм державні органи повинні мати право на отримання відомостей про інформаційні ресурси.

Обов'язки державних органів також повинні бути закріплені законодавчо і включати:

— обов'язок щодо формування інформаційних ресурсів відповідно до своєї компетенції;

— обов'язок надавати інформацію з державних інформаційних ресурсів іншим державним органам, юридичним та фізичним особам у визначені терміни та за певну вартість;

— обов'язок із забезпечення актуальності державних інформаційних ресурсів;

— обов'язок щодо забезпечення безпеки всіх видів конфіденційної інформації при формуванні та використанні державних інформаційних ресурсів.

У сфері інформаційного забезпечення державного управління адміністративна відповідальність може включати ненадання інформації законно зацікавленим особам, несвоєчасне, недостовірне чи неякісне надання інформації, розголошення конфіденційної інформації, псування чи втрата документів, поширення недостовірної або хибної інформації, створення розповсюдженої засобами масової інформації та інше [10].

До критеріїв ефективності інформаційного забезпечення державного управління на зовнішньому та внутрішньому рівнях можна віднести:

- його організаційно-правову цілісність;
- правову врегульованість інформаційних відносин;
- орієнтацію на вихідні дані та кінцевий результат державно-правового керуючого впливу;
- безперервність функціонування;
- комплексність;
- сумісність із діяльністю організаційно-правових утворень регіону та всіх керованих інформаційних підсистем.

Аналітичний аналіз показав основні проблеми в роботі Державної аудиторської служби. Ці проблеми негативно впливають і перешкоджають ефективному реагуванню органу державного фінансового контролю на вимоги уряду, правоохоронних органів, громадян і інших заінтересованих сторін:

— застаріла законодавча база, на якій ґрунтується діяльність Державної аудиторської служби, перешкоджає оперативному державному фінансовому контролю;

— недостатня інтеграція з інформаційними порталами відкритих даних та інформаційними системами інших державних органів ускладнює оптимізацію процесів збору доказової бази та не дає змоги ефективно спрямувати зусилля працівників Державної аудиторської служби на найбільш ризикові та фінансово вразливі напрями діяльності підконтрольних установ.

— відсутність ефективних програмних рішень для посилення аналітичних спроможностей органів Державної аудиторської служби та концентрації зусиль на високоризикових операціях підконтрольних установ;

— неможливість оптимізувати та підвищити ефективність роботи державних аудиторів,

які здійснюють моніторинг процедур закупівель, через відсутність відповідних машиночитаних даних в електронній системі закупівель та, як наслідок, неможливість охопити автоматичними індикаторами ризиків всі можливі порушення, які встановлюються органами Державної аудиторської служби та за які передбачається адміністративна відповідальність;

— нечітка систематизація поточної та упреджувальної функції внутрішнього контролю, слабка імплементація механізмів контролю якості безпосередньо у процесі організації, проведення та документування заходів державного фінансового контролю, не використання результатів такого контролю для постійного підвищення професійного рівня фахівців;

— виклики забезпечення ефективності та контролю результативності дистанційної діяльності у період боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом та її наслідками при відсутності спеціалізованих ІТ рішень [4].

Розв'язання окреслених проблем можливе за умови вжиття на державному рівні заходів, спрямованих на подальший розвиток та підвищення ефективності виконання завдань і функцій Державної аудиторської служби.

Концептуальні основи формування незалежної системи державного фінансового контролю повинні забезпечити єдність та стійкі організаційно-економічні зв'язки між гілками влади та будуватися на єдиних принципах та єдиних нормативно-правових засадах функціонування.

У цьому контексті актуальним є обґрунтування стратегічних засад розвитку державного аудиту як підсистеми єдиної системи державного фінансового контролю. Відповідно до рекомендацій Європейської комісії система державного аудиту має комплексно охоплювати всі державні фінанси та фінанси ЄС.

Здійснюючи перевірку, контрольний орган констатує виявлення порушень тоді, коли бюджетні кошти вже витрачені. Ця парадигма зводиться до алгоритму "спочатку планування, а потім контроль". Система фінансового контролю практично не виконує запобіжно-профілактичної функції. Вона в основному констатує порушення, але в ній відсутні інструменти для їх попередження.

Першочерговим має стати створення цілісної, структурованої системи загального фінансового контролю в єдиному інформаційному просторі системи управління державними фінансами з механізмами взаємодії, обґрунтування стратегії його розвитку, удосконалення

форм та методів здійснення контрольних дій, підвищення їх ефективності та результативності [8].

Пріоритетом нової контрольної парадигми має стати поточний (оперативний) контроль, що передбачає постійний (безперервний) контроль над усіма процесами, пов'язаними із запровадженням, передачею та обробкою фінансової інформації, а також оперативний (в режимі реального часу) аналіз основних фінансових показників, що відображаються у фінансовій звітності та оперативне інформування про виявлені порушення або відхилення.

Доречним може стати впровадження інституту державних бухгалтерів. Це допоможе підвищити якість та достовірність даних бухгалтерського обліку, складання та консолідацію фінансової звітності щодо використання бюджетів; посилити відповідальність розпорядників бюджетних коштів за ухвалені рішення; удосконалити процедури казначейського контролю тощо [5, с. 117].

Міністерство фінансів України має бути визначено як орган, уповноважений здійснювати нагляд за станом реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю, спрямовувати та координувати централізований внутрішній аудит, а Держфінінспекція на період реформування — як орган гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Для підвищення рівня кадрового забезпечення служб внутрішнього аудиту необхідно розробляти навчальні програми внутрішнього аудиту та програми сертифікації аудиторів з урахуванням міжнародного досвіду; покращувати матеріально-технічне та фінансове забезпечення функціонування системи внутрішнього аудиту. Забезпеченню прозорості контрольних процедур сприятиме створення належної інформаційно-комунікаційної інфраструктури, налагодження зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації.

Основними напрямками удосконалення інформаційного забезпечення у діяльності Державної аудиторської служби мають стати:

- повнота і своєчасність формування державних інформаційних ресурсів.
- надання інформації законно зацікавленим суб'єктам.
- надання своєчасної, достовірної і якісної інформації.
- нерозголошення конфіденційної інформації.
- недопустимість псування чи втрати документів.

— не допускати поширення недостовірної або хибної інформації, створеної та розповсюдженої засобами масової інформації.

— встановлення правил надання інформації.

— не допускати порушення правил використання персональних даних, віднесення інформації, що надається обов'язково до інформації з обмеженим доступом.

— не допускати порушення правил ліцензування та сертифікації в інформаційній сфері.

— забезпечити дотримання правил використання глобальних інформаційних мереж та систем, у тому числі мережа Інтернет.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Ефективна та своєчасна регуляторна діяльність Державної аудиторської служби України сприятиме реформуванню системи державного контролю в Україні, в основі якого має бути закладено коректне, раціональне та результативне використання державних коштів, підвищення ефективності контролю у сфері публічних закупівель, удосконалення нормативно-методологічної бази Державної аудиторської служби та державної політики з реалізації державного фінансового контролю загалом. Напрями інтеграції цифрових інструментів у діяльність ДАСУ дозволить запропонувати створення єдиної інформаційної платформи для інтеграції всіх даних, необхідних для аудиторських перевірок, що забезпечить автоматизацію процесів обробки інформації та скорочення часу на підготовку аналітичних звітів; забезпечить доступ до державних реєстрів та баз даних, що дозволить Державній аудиторській службі України оперативно отримувати актуальну інформацію про фінансово-господарську діяльність суб'єктів перевірки, що мінімізує ризики помилок у процесі аналізу; посилить кібербезпеку шляхом впровадження систем захисту інформації, що забезпечить конфіденційність даних та запобігатиме несанкціонованому доступу до інформаційних ресурсів.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі включають дослідження можливостей впровадження штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання з метою дослідження автоматизації аудиторських процесів і вдосконалення інформаційного забезпечення як інструменту регулятивного впливу на ефективність роботи Державної аудиторської служби України.

Література:

1. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/> (дата звернення: 05.12.2024).

2. Закон України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 05.12.2024).

3. Нормативно-правове забезпечення здійснення державного аудиту в Україні. URL: https://pidru4niki.com/buhgalterskiy_oblik_ta_auditu_ukrayini (дата звернення: 05.12.2024).

4. Очеретько Т.І. Основні проблеми та перспективи розвитку аудиторської діяльності в Україні. Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. 2013. Вип. 10 (4). С. 100—105.

5. Піхоцький В.Ф. Перспективи запровадження й розвитку в Україні функції аудиту в управлінні державними фінансами. Проблеми економіки. 2018. 117 с.

6. Романів Є.М., Долбнєв Д.В. Необхідність та напрямки удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні як вимога сьогодення. Економічні науки. 2021. 35 с.

7. Семенова А.В. Щодо мети здійснення державного фінансового контролю Державною аудиторською службою України. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Випуск № 1 (22). С. 154—158.

8. Слободянюк Н.О. Проблеми та стан реформування державного фінансового контролю в Україні. Фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України в сучасних умовах: зб. наук. матеріалів Всеукр.наук.-практ. конф., 15 квіт. 2016 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", каф. фінансів, каф. фін. ринків. 2016. 79 с.

9. Стандарти з аудиту INTOSAI, новий переклад, підготовлений для Рахункової палати України Проектом TESIS "Аудит державних фінансів". Київ: Рахункова палата України, 2002. 48 с.

10. Шевчук О.Д. Сучасні проблеми та перспективи розвитку державного фінансового аудиту в Україні. Всеукраїн. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених "Сталій розвиток країни в рамках Європейської інтеграції", 7 листоп. 2019 р. Житомир: "Житомирська політехніка", 2019. С. 131—132.

References:

1. State Audit Service of Ukraine (2024), available at: <https://dasu.gov.ua/> (Accessed 05.12.2024).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine "About the audit of financial statements

and auditing activities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (Accessed 05.12.2024).

3. pidru4niki.com (2024), "Regulatory and legal support for the implementation of state audit in Ukraine", available at: https://pidru4niki.com/buhgalterskiy_oblik_ta_auditu_ukrayini (Accessed 05.12.2024).

4. Ocheret'ko, T.I. (2013), "Main problems and prospects for the development of audit activities in Ukraine", Ekonomichni nauky. Ser.: Oblik i finansy, vol. 10 (4). S. 100—105.

5. Pikhots'kyj, V.F. (2018), "Prospects for the Introduction and Development Audit Function in the Management of Public Finances in Ukraine", Problemy ekonomiky, vol. 4.

6. Romaniv, Ye.M. and Dolbniyev, D.V. (2021), "Necessity and directions of improvement of the system of state financial control in Ukraine as the requirement of present", Ekonomichni nauky, vol. 2, no. 1 (19).

7. Semenova, A.V. (2018), "Regarding the purpose of state financial control by the State Audit Service of Ukraine", Prykarpats'kyj iurydychnyj visnyk, vol 1 (22), pp. 154—158.

8. Slobodianiuk, N.O. (2016), "Problems and status of reforming state financial control in Ukraine", Finansovi mekhanizmy zabezpechennia rozvytku ekonomiky Ukrainy v suchasnykh umovakh: zb. nauk. materialiv Vseukr.nauk.-prakt. konf. [Financial mechanisms for ensuring the development of the economy of Ukraine in modern conditions: collection of scientific materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference], DVNZ "Kyiv. nats. ekon. un-t im. Vadyma Het'mana", Kyiv, Ukraine.

9. Rakhunkova palata Ukrainy (2002), Standarty z audytu INTOSAI, novyj pereklad, pidhotovlenyj dlia Rakhunkovoi palaty Ukrainy Proektom TESIS "Audyt derzhavnykh finansiv" [INTOSAI Audit Standards, new translation, prepared for the Accounting Chamber of Ukraine by the TESIS Project "Audit of Public Finances"], Rakhunkova palata Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

10. Shevchuk, O.D. (2019), "Current problems and prospects for the development of state financial audit in Ukraine", Vseukrain. nauk.-prakt. konf. здобувачів вищої освіти і молодих учених "Stalij rozvytok krainy v ramkakh Yevropejs'koi intehratsii" [All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Higher Education Students and Young Scientists "Sustainable Development of the Country within the Framework of European Integration"], Zhytomyrs'ka politekhnika, Zhytomyr, Ukraine, pp. 131—132. *Стаття надійшла до редакції 18.01.2025 р.*